

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6CoP/25/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5320202749
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrej Kekely
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5320202749.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu Mgr. Andreja Kekelyho a členov JUDr. Jany Urbanovej a JUDr. Martiny Mochnáčovej, vo veci navrhovateľky: D. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. XXX, XXX XX S., proti osobe povinnej platiť výživné: P. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX X. XXX, o zvýšenie výživného pre plnoleté dieťa, o odvolaní P. F. proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 5Pc/7/2020-37 zo dňa 21. decembra 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Čadca č. k. 5Pc/7/2020-37 zo dňa 21. decembra 2020 vo výrokoch I., III. a IV. zrušuje a vec v tomto rozsahu vracia Okresnému súdu Čadca na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Rozsudok Okresného súdu Čadca č. k. 5Pc/7/2020-37 zo dňa 21. decembra 2020 vo výroku II. ostáva nedotknutý.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Čadca (ďalej „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom uložil osobe povinnej platiť výživné (ďalej len „otec“) povinnosť prispievať na výživu navrhovateľky sumou 200,- eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, k rukám navrhovateľky, počnúc dňom 02.09.2020 (výrok I.). Vo zvyšku návrh zamietol (výrok II.). Ďalej povolil otcovi splácať zameškané výživné za obdobie od 02.09.2020 do 31.12.2020 vo výške 200,- eur na navrhovateľku v splátkach po 20,- eur mesačne, spolu s bežným výživným k rukám navrhovateľky, pod stratou výhody splátok, nezaplatením čo i len jednej z nich (výrok III.) Napokon rozhodol o náhrade trov konania tak, že účastníci na ich náhradu nemajú právo (výrok IV.).

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že navrhovateľka návrhom, podaným na súde dňa 25.08.2020, žiadala, aby súd zvýšil výživné určené rozsudkom Okresného súdu Čadca spis. zn. 12P/38/2016 zo dňa 08.11.2016 zo sumy 150,- eur mesačne na sumu 350,- eur mesačne, a to od 01.09.2020. V návrhu uviedla, že naposledy bolo rozhodnuté o výživnom spomenutým rozsudkom v sume 150,- eur mesačne. Od septembra 2020 začala študovať na Žilinskej univerzite, Fakulte humanitných vied, odbor učiteľstvo anglického jazyka a literatúry a výchovy k občianstvu. V júni 2019 došlo k výraznej zmene a zvýšeným nákladom v jej rodine, keďže dovtedy žila viac ako 10 rokov so svojou matkou v dome jej bývalého priateľa. Matka s priateľom hradili výdavky spoločne. Po rozchode s priateľom bola matka nútená prenajať si byt kvôli jej dochádzke do školy a matkinej dochádzky do práce v Žiline. Matka pracuje na Colnom úrade v Žiline, ostala jej nezaplatená pôžička v X. X., a. s. vo výške 6.000,- eur, ktorú si vzali spoločne s priateľom na auto a ktorú matka spláca sama dodnes. Matka platí nájom + energie v sume 400,- eur, životné a úrazové poistenie 16,60 eur mesačne, platby za telefóny 50,- eur mesačne, cestu do zamestnania 100,- eur mesačne, platbu satelitnej televízie 95,- eur za dva roky. Sporí po 100,- až 300,- eur mesačne. Matka musela zariadiť nanovo celú domácnosť, kúpiť práčku, televízor, obývaciu stenu, sedáciu súpravu, vysávač, kuchynský riad. Uhradila jej vodičský preukaz, spolu so všetkými poplatkami v sume cca 750,- eur, načo boli minuté všetky matkine úspory. S otcom sa nestýka, nezabudla na jeho ponižovanie a zosmiešňovanie v detstve pred ostatnými ľuďmi, na jeho chorobné lakomstvo

a neustále ohováranie matky. V súčasnej dobe otec platí výživné pravidelne, nad rámec určeného výživného neprispieva, posledný rok o ňu nejaví záujem. Nepije, nefajčí, nechodí po diskotékach, jej koníčkom je bodybuilding, denne navštevuje fitnesscentrum, čo spolu s výživovými doplnkami to stojí 50,- eur mesačne. Za prijímacie konanie a vydanie študentského preukazu matka zaplatila 57,50 eur, čaká ju nákup predpísaných kníh k štúdiu. Plánuje absolvovať operáciu očí, keďže je silno krátkozraká, táto vyjde minimálne 1.500,- eur a viac. Okrem spomínaných výdavkov na štúdium, tieto sa zvýšia aj o cestovné, prípadne aj o ubytovanie, nákup kníh, stravu, kúpu nového notebooku, tlačiarne, preto žiadala zvýšiť výživné na sumu 350,- eur mesačne.

3. Otec vo vyjadrení k návrhu uviedol, že dňa 28.09.2020 dohodou ukončil pracovný pomer, od 01.10.2020 je evidovaný na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca. Je poberateľom výsluhového dôchodku, od 01.07.2020 v sume 303,36 eur mesačne. Je majiteľom rodinného domu v k. ú. X., na ktorom je záložné právo Štátneho fondu rozvoja bývania (ŠFRB), majiteľom osobného automobilu zn. Toyota Yaris, rok výroby 2007. Na osobnom účte má ku dňu 30.09.2020 sumu 3.956,27 eur, ktoré prostriedky má usporené na nákup nového kotla, čo chce realizovať koncom októbra 2010. Jeho výdavky sú: výživné 150,- eur, pôžička zo ŠFRB 70,- eur, životné poistenie 17,50 eur, elektrina 21,- eur, internet 14,80 eur mesačne, telefón 10,- eur mesačne, poisťné automobil 98,27 eur ročne, poisťné dom 117,30 eur ročne, palivo na vykurovanie 700,- eur ročne. Od 01.10.2019 došlo medzi manželmi k vyporiadaniu BSM. Žiadal určiť výživné vo výške 100,- eur mesačne.

4. Na pojednávaní otec uviedol, že s návrhom nesúhlasí, nakoľko došlo aj u neho k zmene pomerov, pracoval v cestovnej agentúre, ktorá pre pandémiu prepúšťala, nakoľko sa zameriavali najmä na zahraničný turistický trh a to najmä na Turecko, tu zarábala okolo 500,- eur mesačne, avšak dňa 28.09.2020 dohodou ukončil pracovný pomer. Odstupné nedostal žiadne, v podstate bol rád, že ho tam ešte držali do septembra, pretože od marca nemali žiadnu prácu, aj tie zájazdy, ktoré predali v januári a vo februári, museli peniaze za ne vracať. K dohode o zmene pracovnej zmluvy došlo už dňa 25.07.2020, pričom návrh na zvýšenie výživného bol podaný až v októbri 2020. Predminulé roky mali pokiaľ ide o cestovný ruch 500 obchodov, v roku 2020 len 20 obchodov. Sociálna poisťovňa mu priznala dávku v nezamestnanosti v sume 16,98 eur od 01.10.2020, poberá výsluhový dôchodok vo výške 303,- eur mesačne. Snaží sa nájsť si prácu, avšak vzhľadom na jeho hendikep, mal obrnu na tvári, má z toho rečový problém, má problém nájsť si prácu. Má úspory vo výške 3.396,- eur, z čoho chce kúpiť kotol na kúrenie, ktorý stojí okolo 3.000,- eur. S navrhovateľkou sa nestretáva, ona oňho nejaví záujem. Dávku v nezamestnanosti dostal až 13.11.2020. Má za to, že matka môže byť v S. predať, tento byt ponúka za veľmi nízky nájom. Taktiež navrhovateľka môže požiadať o sociálne a prospechové štipendium, môže požiadať o pôžičku alebo brigádovať. Pokiaľ by dostala 150,- eur výživné od neho, 150,- eur výživné od matky, prídavky na dieťa a bonus, jej príjem by bol vyšší ako jeho. Matka si kúpila so svojím priateľom neprímerane drahé auto SUV, on má 17-ročné staré auto. V januári 2019 mu vyhorel dom, zhorel mu bojler, mal náklady. Z úspor, ktoré sporil dcére, mu bola vyplatená suma 2.200,- eur na účet, táto je zahrnutá v úsporách, ktoré už uviedol. Navrhovateľke chcel peniaze pri dvadsiatke vyplatiť, avšak vzhľadom na to, ako sa správa, bude nad tým rozmýšľať.

5. Súčasne súd prvej inštancie zo spisu Okresného súdu Čadca spis. zn. 12P/38/2016 zistil, že rozsudkom č. k. 12P/38/2016-77 zo dňa 08.11.2016 súd zvýšil výživné v tom čase na maloletú navrhovateľku zo sumy 82,98 eur mesačne na sumu 150,- eur mesačne od 01.09.2016. Navrhovateľka bola v tom čase študentkou prvého ročníka strednej školy. Matka bola zamestnaná na finančnom riaditeľstve SR s príjmom za rok 2015 vo výške 890,- eur mesačne, plus jej boli vyplatené odmeny v júni 330,- eur, v júli 200,- eur, v septembri 200,- eur, v októbri 240,- eur a v novembri 150,- eur. Čistý mesačný príjem od januára do augusta 2016 bol vo výške 891,23 eur. Hrubý príjem otca bol v tom čase 486,- eur v čistom 341,- eur.

6. Citujúc ust. § 62 ods. 1, § 62 ods. 4, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v platnom znení (ďalej len „ZoR“) súd prvej inštancie ďalej uviedol, že vykonaným dokazovaním mal preukázané, že naposledy bolo rozhodnuté o výživnom pred 4 rokmi, kedy v tom čase maloletá navrhovateľka navštevovala prvý ročník strednej školy.

V súčasnosti navštevuje prvý ročník vysokej školy, z čoho mal súd prvej inštancie jednoznačne preukázanú u nej takú zmenu pomerov, v dôsledku ktorej je potrebné zvýšiť výživné, nakoľko jej, ako aj jej matke, sa jednoznačne zvýšili náklady s nástupom na vysokú školu. Denné štúdium na vysokej škole býva najčastejším dôvodom, kedy dieťa nie je schopné samo sa živiť a je odkázané na výživu rodičov. Matka si túto vyživovaciu povinnosť plní priamou starostlivosťou, denno-denne zabezpečuje navrhovateľke bývanie, stravu, hygienu, oblečenie, školské, mimoškolské a iné bežné potreby, ako aj nárazové potreby. Aj keď v súčasnosti školu pre pandemickú situáciu v súvislosti s Covidom-19 nenavštevuje, učí sa dištančne, musela si zakúpiť knihy, iné pomôcky, taktiež jej matka musí zakúpiť nový

notebook, keďže starý sa jej kazí a jednoznačne ho pre výučbu potrebuje, ako aj tlačiareň. Pokiaľ bude študovať na vysokej škole, musí si zabezpečiť internát, pretože ako matka uviedla, má zlé rozvrhnutý rozvrh, veľké medzery medzi jednotlivými hodinami, zrejme preto, aby nemusela celý deň v Žiline stráviť niekde na ulici, je pre ňu internát výhodnejší. Taktiež si bude musieť hrať cestovné z C. do Žiliny. Navrhovateľka sa venuje bodybuildingu, denne navštevuje fitnesscentrum, čo ju spolu s výživovými doplnkami stojí 50,- eur mesačne a ako uviedla jej matka, je silno krátkozraká, bude musieť absolvovať aj operáciu očí. Nosí okuliare.

7. K podstatnej zmene pomerov došlo aj na strane matky, ktorá spolu s dcérou viac ako 10 rokov žila so svojim priateľom, náklady hradili spoločne, avšak v šiestom mesiaci roku 2019 sa od neho odsťahovala, prenajala si byt na ulici XX. A., za ktorý platí nájom 400,- eur. Príjem matky v čase posledného rozhodovania o výživnom bol 890,- eur, v súčasnosti 1.200,- eur, takže došlo k nárastu príjmu o 300,- eur. Matka má príjem aj z nájmu bytu v S. vo výške 140,- eur, dostáva výživné na dcéru 150,- eur. Matka si musela zakúpiť celé nové zariadenie bytu, taktiež spláca pôžičku na auto po 184,- eur na osobné motorové vozidlo, ktoré kúpili s priateľom za 6.000,- eur.

8. K zmene pomerov došlo aj u otca, ktorý je od septembra 2020 nezamestnaný, avšak od 01.10.2020 mu bola priznaná dávka v nezamestnanosti vo výške 16,98 eur, čo je podstate taký istý príjem, ako dosahoval v čase posledného rozhodovania o výživnom. Otec poberá aj výsluhový dôchodok vo výške 303,- eur, uviedol, že sa snaží nájsť si prácu, avšak má problém v dôsledku obrny na tvári. Má úspory vo výške 3.400,- eur, z čoho chce kúpiť kotol na kúrenie, avšak do tejto sumy je zahrnutá aj suma 2.200,- eur, ktorú sporil dcére, ktorú jej chcel vyplatiť pri dosiahnutí veku 20 rokov, avšak nakoľko sa podľa neho k nemu nespráva dobre, chce nad tým porozmýšľať. Otec mesačne platí výživné 150,- eur, pôžičku zo ŠFRB 70,- eur, elektrinu 21,- eur, internet 14,80 eur, palivo na kúrenie 700,- eur ročne.

9. Súd prvej inštancie napokon uzavrel, že vyživovacia povinnosť rodičov k deťom vyplýva priamo zo zákona, povinná osoba musí vždy, aj keď na úkor svojho minima, zabezpečiť výživu dieťaťa, a to do času, pokiaľ nie je schopné samo sa živiť. Z tohto dôvodu zvýšil otcovi výživné zo sumy 150,- eur mesačne na sumu 200,- eur mesačne, keďže u jeho dcéry došlo k podstatnej a významnej zmene pomerov nástupom na vysokú školu. Otec, aj keď prestal byť zamestnaný, poberá dávku v nezamestnanosti, ktorá je približne rovnaká, ako jeho príjem v minulosti, taktiež má výsluhový dôchodok, ako aj značné úspory, ktoré by v podstate mali patriť jeho dcére. Takže je v schopnostiach a možnostiach otca platiť výživné v takto určenej výške s prihliadnutím na úspory. Navrhovateľka, ako študentka dennej formy štúdia, súvisle sa pripravujúca na svoje budúce povolanie, nemá povinnosť zarábať si brigádnickou činnosťou, resp. žiadať o pôžičku, môže však požiadať o sociálne, alebo prospechové štipendium, ak jej toto bude priznané. Otec dcére nad rámec výživného nijako neprispieva, nemajú spolu dobrý vzťah. Súd prvej inštancie tiež prihliadal aj na pomery matky a stotožnil sa s vyjadrením otca, že nájom, za ktorý matka prenajíma byt v S. je neprimerane nízky, nakoľko nájom 2-izbových bytov v C. sa pohybuje okolo 400,- eur mesačne. Taktiež by mohla matka tento byt v S. predať a za získané peniaze, pokiaľ by si zobrala pôžičku, ktorú by splácala tak, ako teraz platí nájom, by si mohla zakúpiť byt v C., čím by sa jej znížili náklady o nájomné.

10. S poukazom na uvedené súd prvej inštancie určil otcovi prispievať na výživu plnoletej dcéry sumou 200,- eur mesačne, počnúc dňom 02.09.2020, kedy nastúpila na vysokú školu a vo zvyšku návrh zamietol. Nakoľko určoval výživné späťne od 02.09.2020 do 31.12.2020, vzniklo otcovi zameškané výživné za obdobie štyroch mesiacov vo výške 200,- eur, ktoré mu povolil splácať v splátkach po 20,- eur mesačne, spolu s bežným výživným, k rukám navrhovateľky, pod stratou výhody splátok, nezaplatením čo i len jednej z nich.

11. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ust. § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

12. Proti rozsudku, čo do jeho výrokov I. a III., podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec, ktorý navrhoval, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, ktorým by bol návrh navrhovateľky zamietnutý.

13. Otec namietal, že s návrhom na zvýšenie výživného bol oboznámený až na pojednávaní, pretože mu ho súd prvej inštancie nedoručil, čo uviedol aj v odpovedi na výzvu súdu prvej inštancie na preukázanie pomerov. Napriek tomu tento nedostatok nebol odstránený a na jeho upozornenie návrh obdržal až priamo na pojednávaní. Tým bola porušená zásada rovnosti účastníkov konania. Nemal tak možnosť dostatočne sa pripraviť na pojednávanie a písomne sa vopred vyjadriť k návrhu.

14. Súčasne otec namietal, že sa súd prvej inštancie dostatočne nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Súd prvej inštancie skonštatoval, že jeho príjem je v podstate rovnaký ako príjem v minulosti, čo nie je pravdou. Do času posledného zvýšenia výživného platil výživné vo výške cca 83,- eur

mesačne pri súhrnom príjme cca 650,- eur mesačne. Keďže mu rozsudkom Okresného súdu Čadca č. k. 12P/38/2016-77 zo dňa 08.11.2016 bolo navýšené výživné na 150,- eur mesačne (takmer o 100%), bol nútený hľadať si inú prácu, aby zvládol splácať takéto výživné. V cestovnej agentúre, kde začal pracovať, zarábala cca 500,- eur mesačne, pričom s výsluhovým dôchodkom v sume 303,- eur mal spolu príjem 803,- eur. Odo dňa 01.10.2020 je nezamestnaný, jeho príjem je tvorený výsluhovým dôchodkom v sume 303,- eur a dávkou v nezamestnanosti (263,20 eur za október 2020 a 254,70 eur za november 2020), takže jeho príjem reálne klesol cca 240,- eur, pričom výživné má byť naopak navýšené zo 150,- eur na 200,- eur. Pri príjme vo výške cca 560,- eur a nevyhnutných mesačných nákladoch v sume 283,30 eur mu zostáva 276,70 eur. Oproti tomu navrhovateľka pri príjme výživného 150,- eur od neho a rovnakej sumy od matky s prirátaním prídavku od štátu v sume 25,50 eur má príjem celkom 325,50 eur, čo je viac ako ostáva jemu na ostatné náklady spojené s chodom domácnosti. Okrem toho matka navrhovateľky si počas celej doby od rozvodu ich manželstva uplatňovala daňový bonus. Súd prvej inštancie tiež nevzal do úvahy skutočnosť, že o necelé 3 mesiace mu končí vyplácanie dávok v nezamestnanosti a jediným jeho príjmom bude výsluhový dôchodok. Potom mu po odrátaní nevyhnutných mesačných platieb v celkovej sume 283,30 eur (150,- eur výživné, 70,- eur pôžička ŠFRB, elektrina 21,- eur, internet 14,80 eur a telefón cca 10,- eur, životné poistenie 17,50 eur) ostane na ostatné potreby (strava, hygienické potreby, dane a poplatky, poistné za dom, automobil a palivo na vykurovanie) zostane suma 20,- eur mesačne. Pri navýšení výživného o 50,- eur si len na výživné bude musieť mesačne požičať túto sumu. V tomto kontexte otec poukázal na to, že ani Ústava SR, ani ZoR nehovorí o žiadnych nadprávach detí pred rodičmi. Neplatením výživného mu hrozí spáchanie trestného činu, preto bude žiadať o zrušenie výživného, ak sa mu dovedy nepodarí zamestnať sa. Doposiaľ nebol v konflikte so zákonom a výživné platil vždy načas. Ako navrhovateľka aj on nefajčí, nepije a žije slušným životom. Tiež by rád chodil do posilňovne, prípadne pestoval iný koníček, ale zabezpečenie základných životných potrieb bolo a je pre neho prvoradá. Pokiaľ ide o jeho úspory, otec uviedol, že v jeho písomnom podaní, kde deklaroval svoje majetkové pomery, uviedol, že tieto sú určené na nevyhnutnú kúpu nového kotla a paliva, pričom tento kotol medzičasom už zakúpil (ako prílohu odvolania otec pripojil doklad o kúpe kotla). Toho času disponuje už len zvyškom úspor, z ktorého mieni uhradiť daň z nehnuteľnosti a obecné poplatky a ročné poistné na dom v sume 117,38 eur.

15. Naproti tomu súd prvej inštancie nevzal do úvahy, že od posledného zvýšenia jeho vyživovacej povinnosti sa matke príjem naopak zvýšil o 310,- eur mesačne a ďalej o 40,- eur z prenájmu bytu. V kontexte s posledným zvýšením výživného otec poukazoval na to, že po tomto došlo k dovolenkám navrhovateľky s matkou v exotických destináciách (Kapverdy, Mauricius, Zanzibar v rokoch 2016 až 2019). Matka navrhovateľky si popri tom zakúpila osobné motorové vozidlo typu SUV s ročným poistným 170,- eur, za ktoré spláca pôžičku 6.000,- eur. Pre porovnanie, on používa vozidlo zn. Toyota Yaris, rok výroky 2007 s ročným poistným 98,- eur a s oveľa nižšou spotrebou. V ďalšom otec prezentoval svoje úvahy o účelnosti využitia prostriedkov z navýšeného výživného. Za neehospodárne považoval otec aj konanie matky, ak sa táto po rozpade vzťahu so svojim priateľom nenasťahovala do dvojizbového bytu v jej vlastníctve, kde by mala výdavky len na platby spojené s jeho užívaním a ktorý prenajíma len za 140,- eur mesačne, ale nenasťahovala sa do prenajatého jednoizbového bytu, za ktorého užívanie hradí sumu 400,- eur mesačne. Byť vo svojom vlastníctve pri tom roky prenajíkala za symbolické 1,- euro a teda za takto dlhé obdobie mohla získať prenájomom tohto bytu niekoľko tisíc eur.

16. Otec súčasne namietal záver súdu prvej inštancie o jednoznačnej zmene pomerov na strane navrhovateľky spojenej s prechodom zo stredoškolského na vysokoškolské štúdium. V tejto súvislosti poukazoval na to, že doposiaľ prebiehala výučba len v dištančnej forme, pričom zakupovať knihy a školské pomôcky bolo potrebné aj v čase jej štúdia na strednej škole. Jediným preukázaným navýšeným výdavkom na vysokoškolské štúdium bol zaplatený poplatok za prijímacie konanie a študentský preukaz v sume 57,50 eur. Ohľadom kúpy nového notebooku otec poukazoval na to, že posledný bol navrhovateľke zakúpený v roku 2015, na kúpu ktorého prispel nad rámec výživného sumou 120,- eur a súčasne spochybnil potrebu jeho kúpy. K úvahe súdu o tom, že navrhovateľka ako študent dennej formy štúdia nemá povinnosť zarábať si brigádnickou činnosťou, otec namietal, že táto je v rozpore s ust. čl. 4 ZoR a ust. § 43 ods. 2 ZoR. Je bežné, že študenti vysokoškolského štúdia si na toto štúdium privyrábajú.

17. Za zarážajúce považoval otec tvrdenie navrhovateľky, že o ňu nejaví záujem. Naopak, navrhovateľke bolo posledné dva roky vždy niečo prednejšie ako ich stretávanie, o čom svedčí ich komunikácia. Otec si tiež nevedel vysvetliť jej tvrdenia o ponižovaní a zosmiešňovaní, preto žiadal vykonať jej výsluch. Otec zároveň zo svojho pohľadu prezentoval dôvody rozpadu manželstva s matkou navrhovateľky, z ktorého vinil matku navrhovateľky.

18. Napokon s odkazom na už uvedené mal otec za to, že navrhovateľka ako jeho dcéra mu neprejavuje primeranú úctu a rešpekt (nekomunikuje s ním, nepozvala ho na stužkovú, neprišla na oslavu jeho 50-

tky, ani mu len neodpovedala na pozvanie, nezaujímal sa o jeho zdravotný stav, nikdy mu nepomohla v domácnosti, v hierarchii jej blízkych osôb bol vždy na poslednom mieste, dokonca aj to navýšenie výživného pre neho urážajúco komunikovala formou SMS, v predchádzajúcom období vyslovovala veci, ktoré si možno neuvedomovala, ale jeho sa osobne dotkli, uvedené vo vyjadrení k predchádzajúcemu návrhu na zvýšenie), čo je v rozpore s dobrými mravmi. Žiaľ na tomto má veľký podiel jej matka, ktorá ju k takejto „úcte“ vychovávala a zatajovala pravdu.

19. Navrhovateľka vo vyjadrení k odvolaniu otca nesúhlasila s jeho obsahom. Naďalej tvrdila, že otec má komplikovanú povahu, pričom postupom času sama na túto skutočnosť prišla. S otcom sa nestretáva kvôli tomu, že ju v čase dospievania zosmiešňoval a zastrašoval, čím jej spôsoboval traumy. Rovnako ohováral jej matku.

20. Ohľadom bytu v C. navrhovateľka namietala, že ide o dvojizbový byt, ktorý je oveľa priestrannejší ako byt matky v S.. V C. ostali bývať z dôvodu lepšej a lacnejšej dochádzky do práce a školy. Automobil, ktorý vlastní matka je z roku 2009 a bol matkou spolu s jej bývalým partnerom zakúpený za cenu 10.000,- eur, teda nejde o luxus.

21. Navrhovateľka potvrdila, že s matkou absolvovali dovolenky v exotických destináciách, avšak boli hradené z peňažných prostriedkov, ktoré matka zarobila na víkendových a nočných službách v teréne. Naopak navrhovateľka prezentovala svoje pochybnosti o výške príjmu otca v jeho poslednom zamestnaní a tiež o úsporách, keďže aj on si dovolil luxusné dovolenky (Reunion, Mexiko). Súčasne vyslovila svoju pochybnosť o účelovosti skončenia pracovného pomeru otca, keďže cestovná kancelária, v ktorej bol zamestnaný patrí jeho sestre. Navrhovateľka mala za to, že toho času je situácia na cestovnom trhu umožňujúca opätovné zamestnanie otca. Ďalej navrhovateľka poukazovala na bytovú situáciu otca, ktorý žije sám, z dôvodu, že ho manželka opustila, v päťizbovom dome s kuchyňou, garážou a ďalšími miestnosťami v suteréne. Súčasne vlastní pozemok, na ktorom by sa dali vystavať dva domy. Tento majetok by mohol otec predať a kúpiť si na bývanie niečo menšie.

22. K tomu, že by si mala na štúdium privyrobiť, navrhovateľka uviedla, že súhlasí so závermi súdu prvej inštancie, avšak aj napriek tomu v celé leto pracovala v darčekovej predajni, aj keď za minimálnu mzdu a minimálny počet hodín, čo toho času nie je už možné, pretože jej to nedovoľujú školské povinnosti a aj uvedená predajňa je zatvorená.

23. Navrhovateľka nesúhlasila s tým, že jej matka nevie hospodáriť, na ich strane došlo k zmene pomerov, keďže po rozchode s jej partnerom ostali bývať samy, začala navštevovať vysokú školu a majú zvýšené výdavky na bývanie. Všetko financuje jej matka sama a nie ako v minulosti spoločne s priateľom. Popri svojich príjmoch a výdavkoch dokáže vytvárať ešte aj finančnú rezervu.

24. Ďalšie podania účastníkov už neboli odvolaciemu súdu predložené.

25. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací [§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) v spojení s § 2 ods. 1 CMP), po zistení, že odvolanie otca proti rozsudku súdu prvej inštancie, čo do jeho výrokov I. a III., bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), oprávneným subjektom (§ 359 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP) a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu podľa ust. § 65 CMP a contrario v spojení s ust. § 155 CMP, s tým, že odvolacími dôvodmi nie je viazaný (§ 66 CMP) a toto rozhodnutie v jeho výrokoch I. a III., ako aj v závislom výroku IV. o trovách konania, bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), konštatujúc dôvodnosť odvolania otca podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP zrušil a podľa ust. § 391 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP vec v tomto rozsahu vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ostatnej odvolaními nenapadnutej časti, t. j. vo výroku II., ostal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle ust. § 65 v spojení s ust. § 155 CMP nedotknutý.

26. Odvolací súd považoval za dôvodnú odvolaciu námietku otca, že súd prvej inštancie mu, aj napriek jeho upozorneniu, nedoručil pred pojednávaním dňa 23.11.2020 návrh na začatie konania a neumožnil sa mu písomne vopred vyjadriť.

27. Z obsahu spisu vyplýva, že po doručení návrhu navrhovateľky na začatie konania súdu prvej inštancie (dňa 24.08.2020, vid' potvrdenie o pridelení veci na č. I. 3 spisu), súd prvej inštancie bez ďalšieho spolu s predvolaním na pojednávanie v termíne 19.10.2020 (na č. I. 6 spisu) doručil otcovi len výzvu na preukázanie pomerov (na č. I. 5 spisu) bez toho, aby mu doručoval aj samotný návrh na začatie konania. Uvedené vyplýva z informácie o výsledku doručenia listinného rovnopisu na č. I. 6 rub spisu). Na túto výzvu reagoval otec podaním zo dňa 08.10.2020 (na č. I. 9 spisu), v ktorom výslovne upozornil na skutočnosť, že spolu s výzvou na preukázanie pomerov a predvolaním na pojednávanie neobdržal návrh na začatie konania s dôvodmi, ktoré navrhovateľku viedli k podaniu tohto návrhu (druhá strana tohto podania in fine). Pojednávanie nariadené v termíne dňa 19.10.2020 bolo z dôvodu nedoručenia

predvolania navrhovateľke súdom prvej inštancie bez prejednávania odročené na termín 23.11.2020, pričom otec sa na toto pojednávanie ustanovil (viď zápisnica o pojednávaní na č. I. 22 spisu). Otcovi však ani pri tomto úkone súdu nebol návrh na začatie konania doručený. Otec prevzal návrh na začatie konania až v priebehu pojednávania dňa 23.11.2020, a to až po tom, ako sám o poskytnutie návrhu na začatie konania požiadal (až po tom, ako bola vypočutá matka navrhovateľky ako jej splnomocnená zástupkyňa, viď str. 3 zápisnice o pojednávaní zo dňa 23.11.2020 na č. I. 25 spisu). Na tomto pojednávaní zároveň súd prvej inštancie vyhlásil uznesenie o skončení dokazovania a súčasne pojednávanie odročil už len za účelom vyhlásenia rozsudku v zmysle ust. § 219 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP na termín dňa 21.12.2020 (viď str. 5 zápisnice o pojednávaní zo dňa 23.11.2020 na č. I. 26 spisu).

28. Odvolací súd konštatuje, že súdu prvej inštancie nemožno uprieť, že vo veci konal v snahe o čo najrýchlejšie prejednanie a rozhodnutie veci (čl. 12 Základných princípov a ust. § 30 CMP), avšak súčasne nepostupoval v súlade s ust. § 167 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP. Súd vo veci vykonal pojednávanie bez toho, aby pred tým v súlade s ust. § 167 ods. 1 CSP doručil otcovi návrh na začatie konania a umožnil sa k nemu písomne vyjadriť. Zároveň súd prvej inštancie, pokiaľ nariadil a vykonal pojednávanie bez toho, aby pred tým otcovi doručil návrh na začatie konania, postupoval v rozpore s ust. § 178 ods. 2 CSP. Týmto de facto uprel otcovi právo na prípravu pred pojednávaním. Ak teda aj napriek uvedenému súd prvej inštancie celú vec prejednal na pojednávaní dňa 23.11.2020, týmto svojim nesprávnym procesným postupom znemožnil otcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces [§ 365 ods. 1 písm. b) CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP]. Otcovi tak bolo súdom prvej inštancie znemožnené, aby vo veci mohol uplatniť komplexne všetky prostriedky procesného útoku a procesnej obrany (§ 149 CSP).

29. Vo vzťahu k posudzovanej veci odvolací súd vo všeobecnosti považuje za potrebné uviesť, že platná právna úprava vyživovacej povinnosti rodičov k deťom (§ 62 ods. 1 ZoR) je založená na rovnakom postavení muža (otca) a ženy (matky). Obaja rodičia tak majú povinnosť prispievať na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov (§ 62 ods. 2 veta prvá ZoR). Schopnosti predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej povinnosti a rozumie sa nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby rodiča, zdravotným stavom, vlohami, nadaním, nadobudnutými vedomosťami a získanými skúsenosťami. Z hľadiska vyživovacej povinnosti je podstatné, ako sa prejavia v reálnych schopnostiach dosahovania príjmu. Subjektívne schopnosti sa však môžu realizovať len v rámci objektívne daných možností, ktoré determinuje reálna situácia na trhu práce, miera nezamestnanosti v regióne, v príslušnom odbore, vekovej kategórii, dosahované zárobky v danom povolání. (k tomu rozsudok Najvyššieho súdu ČSR spis. zn. 1Cz 27/1968 zo dňa 30.09.1968 uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. R 5/1969) Majetkové pomery rodiča umožňujú komplexne posúdiť celkovú situáciu, životnú úroveň rodiča pre potreby výživného, keďže príjmové pomery samy osebe neposkytujú úplný obraz o situácii povinného rodiča. Rodič totiž nemusí mať žiadny preukázateľný príjem, disponuje však značnými majetkovými podstatami. Za takýchto okolností súd určí výživné a je vecou povinného rodiča, aby ich speňažením z výťažku alebo inak zabezpečil výživné (inak je to pri bežnom rozsahu majetkových pomerov rodiča). Majetkové pomery charakterizuje vlastníctvo nehnuteľností (pozemky, domy, byty, rekreačné chaty, ich počet, reálna potreba a možnosť využitia povinným vrátane získavania výnosov z nich, prípadne dôvod ich nevyužívania na výnosy), cenných papierov, obchodných podielov, vkladov v bankách, iných hnuťelných vecí (motorové vozidlá, luxusné športové vybavenie, zbierky, cennosti, elektronika), ako aj celkový životný štandard (dovolenky, životné náklady). Nejde o zásah do vlastníckeho práva povinného rodiča, ktorý môže vlastniť neobmedzené majetkové podstaty, ale len o posúdenie jeho majetkových pomerov vo vzťahu k plneniu prioritnej vyživovacej povinnosti. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodiča je potrebné prihliadnuť aj vtedy, ak sa rodič vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako je potrebné prihliadať aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré rodič na seba berie. Obligatónnym zákonným hľadiskom je tiež osobný výkon starostlivosti o dieťa (§ 62 ods. 4 ZoR). Uvedené konanie sa chápe ako určitá hodnota, ktorá sa pri určovaní výživného nemôže nebrať do úvahy. Hoci zákon používa termín „prihliada sa“, osobnú starostlivosť nepochybne kladie na roveň finančnému zabezpečeniu výživy. Miera, v akej treba prihliadať na osobnú starostlivosť o dieťa v rámci plnenia vyživovacej povinnosti, sa mení podľa veku dieťaťa, resp. jeho zdravotného stavu. Najvýznamnejší podiel bude predstavovať pri deťoch najnižšieho veku, kde je osobná starostlivosť najnáročnejšia. V tomto období podľa okolností konkrétneho prípadu môže osobná starostlivosť úplne vyvážiť peňažné plnenie vyživovacej povinnosti zo strany druhého rodiča. S vývojom dieťaťa sa mení skladba starostlivosti o dieťa (pribúda školská dochádzka, záujmy, voľný čas dieťaťa), na druhej strane sa dieťa stáva samostatnejšie, čo je dôvodom, pre ktorý podiel osobného výkonu starostlivosti na vyživovacej povinnosti klesá.

30. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov (§ 62 ods. 5 veta prvá ZoR). Toto pravidlo však nemožno vykladať absolútne, teda tak, že výživné by malo mať prednosť pred akýmkoľvek výdavkami rodiča, čo je vyjadrené v druhej vete ust. § 62 ods. 5 veta druhá ZoR, v zmysle ktorého pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Takýmito výdavkami môžu byť záväzky z prevzatých úverov a pôžičiek, ktoré neboli použité rodičom k uspokojovaniu jeho primeraných životných potrieb, ktoré by súčasne zodpovedali aj životnej úrovni dieťaťa. Preto napr. výdavky rodiča spojené so zabezpečením primeranej úrovne jeho bývania (splátky hypotekárneho úveru) nie sú výdavkami, ktoré by nebolo potrebné vziať do úvahy pri posudzovaní schopností, možností a majetkových pomerov rodiča. Všeobecne teda platí, že výživné by nemalo byť určené tak, aby viedlo k existenčným problémom povinného rodiča a jeho snahe z tohto dôvodu sa vyhnúť plneniu tejto povinnosti.

31. Na strane druhej rozsah vyživovacej povinnosti rodiča je limitovaný odôvodnenými potrebami dieťaťa (§ 75 ods. 1 ZoR), pričom dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (§ 62 ods. 2 veta druhá ZoR). Odôvodnené potreby dieťaťa sú rôzne podľa okolností konkrétneho prípadu, sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote, výšky eventuálnych vlastných príjmov a pod. Avšak odôvodnené potreby dieťaťa neurčujú len tieto okolnosti, sú bezprostredne ovplyvňované i schopnosťou a možnosťou rodičov. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov veľmi obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých nevyhnutných potrieb, nutných pre život kultúrneho človeka. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov veľmi široké, sú odôvodnenými tiež ďalšie potreby dieťaťa, ktoré nie sú nevyhnutné, ale - práve so zreteľom napr. k veku a zdravotnému stavu dieťaťa, jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote - prospešné všestrannému vývoju dieťaťa vo vyspelej spoločnosti. Ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať tiež aj tvorbu úspor. (§ 63 ods. 3 ZoR). Toto poňatie odôvodnených potrieb je v súlade so zásadou úmernosti životnej úrovne dieťaťa životnej úrovni rodičov, v intenciách tejto zásady sú odôvodnené potreby dieťaťa (a tiež rozsah vyživovací povinnosti rodičov k dieťaťu) mimo iné aj odrazom rôznej životnej úrovne rodičov, danej spravidla spoločenskou dôležitosťou ich práce. Je určite spravodlivé, ak - vzhľadom na toto poňatie odôvodnených potrieb rozhodnutie súdu o rozsahu vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu vyjadri zásadu úmernosti životnej úrovne dieťaťa životnej úrovni rodičov. (k tomu rozsudok Najvyššieho súdu ČSR spis. zn. 5Cz 112/1965 zo dňa 03.12.1965 uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. R 14/1966)

32. Procesné zásady určujú, že pre rozhodovanie súdu je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozhodnutia (§ 217 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP). Súd teda nemôže prihliadať na skutočnosti, ktoré možno očakávať alebo ktoré nastanú po vyhlásení rozhodnutia. Zákonným pravidlom pri rozhodovaní o výživnom je, že ide o plnenie v opakujúcich sa dávkach uhrádzaných neskôr za skutkových podmienok, ktoré sa v čase rozhodovania nedali predvídať. Vychádza sa z teoretického predpokladu, že sa podstatne nezmenia. V dôsledku rôznych okolností sa však reálne podmienky postupom času spravidla odlišujú od skutkových podmienok, z ktorých rozhodnutie súdu vychádzalo. Preto nie je žiaduca nezmeniteľnosť súdneho rozhodnutia vychádzajúceho z už neexistujúcich predpokladov. Jednorazová úhrada výživného sa neujala z dôvodu spotrebného charakteru vyživovacej povinnosti, neopomenuteľné je hľadisko hospodárnosti konania, keďže nie je možné, aby o každej splátke výživného rozhodoval súd osobitne. Vzhľadom na takúto konštrukciu ZoR v ust. § 78 (rovnako procesný predpis - ust. § 121 a § 157 CMP) ustanovuje osobitný mechanizmus nápravy (ktorý nemožno využiť pri iných právoplatných rozhodnutiach) pre prípady, keď sa skutkový stav odchyľil od podmienok daných pri rozhodnutí, ako výnimku zo zásady nezmeniteľnosti súdnych rozhodnutí. Rozsudky o výživnom sú prípadmi *clausula rebus sic stantibus* (výhrada, že sa nezmenia podmienky, na základe ktorých súd určil rozsah plnenia) a prostredníctvom tejto úpravy sa umožňuje prelomenie prekážky *res iudicata* na základe preukázanej zmeny pomerov odôvodnenej už uvedenými skutočnosťami. Zmenu pomerov možno vymedziť ako podstatnú a závažnú zmenu rozhodujúcich kritérií v porovnaní so skutkovým stavom existujúcim v čase predchádzajúcim rozhodnutiu súdu, ktorá môže byť na strane oprávneného, ako aj povinného, nie zmeny krátkodobého charakteru. Zmena pomerov môže zahŕňať tak zmenu pomerov na strane niektorého z rodičov (strata zamestnania, závažné ochorenie, získanie podstatne výhodnejšieho zamestnania a pod.), ako aj zmenu pomerov na strane dieťaťa, najmä jeho potrieb (vek, štúdium, zdravotný stav a pod.). Ust. § 78 ods. 1 ZoR umožňuje zmenu tak vo vzťahu k súdnym rozhodnutiam (musí ísť o rozhodnutie, ktorým bola vyživovacia povinnosť priznaná, prípadne zmenená),

ako aj vo vzťahu k dohodám, vzhľadom na to, že vyživovaciú povinnosť možno určiť aj dohodou príslušných subjektov, nielen rozhodnutím súdu.

33. Z hľadiska skutkových podkladov pre rozhodnutie je procesný súd v konaní vo veciach výživného plnoletých osôb podľa ust. § 154 a nasl. CMP povinný zisťovať skutočný stav vecí (§ 35 CMP) a vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu vecí (§ 37 CMP). Procesný súd tak nie je limitovaný dôkaznými návrhmi účastníkov, ako je tomu zásadne v sporovom konaní podľa ust. § 185 CSP.

34. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodnutí vychádzal jednak z toho, že na strane navrhovateľky ako oprávneného na výživné došlo k podstatnej zmene pomerov oproti času, kedy bolo súdom rozhodované naposledy o vyživovacej povinnosti otca voči nej (rozsudkom Okresného súdu Čadca č. k. 12P/38/2016-77 zo dňa 08.11.2016). Tento záver súd prvej inštancie vyslovil len na podklade toho, že navrhovateľka začala navštevovať vysokú školu v Žiline, pričom v čase posledného rozhodnutia súdu o vyživovacej povinnosti otca voči nej navštevovala prvý ročník strednej školy. Z tohto dôvodu sa jednoznačne zvýšili výdavky spojené s jej výživou. Vo všeobecnosti sa dá súhlasiť so súdom prvej inštancie, že so štúdiom na vysokej škole stúpajú peňažné nároky na zabezpečovanie potrieb dieťaťa, čo však nemožno bez verifikovania ďalších osobitných skutočností vztiahnuť na každý prejednávany prípad. Aj v takomto prípade nemôže procesný súd rezignovať na povinnosť náležite zistiť potrebné rozhodujúce skutočnosti pre svoje rozhodnutie (§ 35 CMP). Súd prvej inštancie však vo svojom rozhodnutí bez konkrétnej verifikácie vo vykonanom dokazovaní len skonštatoval, že navrhovateľka si musela zakúpiť knihy a iné (bližšie nevymedzené) pomôcky potrebné pre štúdium na vysokej škole, že bude potrebné pre ňu zakúpiť nový notebook a tlačiareň, že bude musieť hrať cestovné z C. do Žiliny a si bude musieť zabezpečiť internát. S nástupom na vysokú školu je obvykle nevyhnutne spojený nákup študijnej literatúry a učebných pomôcok, avšak súd prvej inštancie sa (aspoň rádo) výdavkami na ich zakúpenie vôbec nezaoberal, aby tak mal možnosť posúdiť zmenu pomerov na strane navrhovateľky z hľadiska kvantitatívneho. Rovnako tomu je aj v prípade cestovného, ktoré by mala navrhovateľka vynakladať na cestu z C. do Žiliny. Súd prvej inštancie bez ďalšieho skúmania tiež prevzal tvrdenie navrhovateľky, že k štúdiu na vysokej škole potrebuje nový notebook, ako aj tlačiareň, a to bez toho, aby sa zaoberal otázkou, či doterajší notebook z hľadiska jeho funkčnosti aj naďalej nepostačuje na zabezpečenie potrieb prípravy navrhovateľky na jej budúce povolanie. Z veku výpočtovej techniky nemožno bez ďalšieho vyvodiť skutkový záver, že sa táto technika kazí a s tým potom spojiť záver o nevyhnutnosti potreby kúpiť novú. Súčasne vzal súd prvej inštancie do úvahy tvrdenie navrhovateľky, že si bude musieť v budúcnosti pri návrate k prezenčnej forme štúdia vybaviť a hrať internát v Žiline, keďže má zle rozvrhnutý rozvrh s veľkými časovými medzermi medzi jednotlivými hodinami. Odhliadnuc od toho, že súd pri svojom rozhodnutí môže vychádzať len zo stavu v čase jeho vyhlásenia (§ 217 ods. 1 CSP), súd prvej inštancie prihliadal na skutkovú okolnosť, ktorá je v budúcnosti neistá a navyše bez toho, aby sa zaoberal otázkou dôvodnosti takejto prípadnej potreby maloletej a otázkou výšky výdavkov s touto potrebou spojených.

35. V ďalšom súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí konštatoval, že otec v čase jeho rozhodovania dosahoval príjem zásadne rovnaký, ako tomu bolo v čase posledného rozhodovania súdu o určení jeho vyživovacej povinnosti k navrhovateľke, kedy Okresný súd Čadca vychádzal z jeho čistého príjmu 774,74 eur mesačne. Ak súd prvej inštancie vychádzal z toho, že po skončení pracovného pomeru (od 01.10.2020) bol otcov príjem tvorený výsluhovým dôchodkom v sume 303,- eur mesačne a dávkou v nezamestnanosti vo výške 16,98 eur (z tejto sumy zrejme súd prvej inštancie vychádzal ako zo sumy priznanej otcovi za kalendárny deň) a teda dospel k záveru v podstate rovnakom príjme ako v roku 2016, jeho skutkový záver nezodpovedá vykonaným dôkazom, keď podľa rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 27.10.2020 (na č. l. 34 spisu) bola otcovi počnúc dňom 01.10.2020 priznaná dávka v nezamestnanosti vo výške 50 % z denného vymeriavacieho základu 16,9768 eur. Suma 16,9768 eur je totiž samotným denným vymeriavacím základom, pričom 50 %-tám, čo je výška dávky v nezamestnanosti, zodpovedá suma 8,4884 eur. Vychádzajúc z počtu 30 kalendárnych dní v mesiaci (keďže dávka v nezamestnanosti sa vypláca za kalendárne dni) by potom bola u otca dávka v nezamestnanosti 254,70 eur (ako to otec uviedol v podanom odvolaní). Potom by celkový príjem otca predstavoval mesačne sumu cca 560,- eur, teda tak, ako to otec namietal v podanom odvolaní. Na druhej strane sa však súd prvej inštancie vôbec nezaoberal otázkou pravdivosti tvrdení otca, že jeho pracovný pomer bol ukončený z objektívnych dôvodov na trhu cestovného ruchu, navyše ak otec skončil pracovný pomer dohodou so svojim zamestnávateľom (Bc. A. J.) zo dňa 28.09.2020 o skončení pracovného pomeru podľa ust. § 311/2001 Z. z. Zákonník práce (ďalej len „ZP“). V tejto dohode nie je uvedený žiadny dôvod jej uzavretia, pričom tak nešlo o dôvod, pre ktorý by mohol zamestnávateľ s otcom skončiť pracovný pomer výpoveďou podľa ust. § 63 ods. 1 písm. a) až c) ZP, keďže takýto

dôvod musí byť podľa ust. § 60 ods. 2 ZP v dohode o skončení pracovného pomeru uvedený. Súd prvej inštancie sa teda v zmysle ust. § 75 ods. 1 ZoR nezaoberal, či sa otec nevzdal bez dôležitého dôvodu zamestnania, či zárobku. Súd prvej inštancie súčasne neskúmal, či má otec objektívne možnosť uplatniť sa na pracovnom trhu a ak áno, z akých dôvodov tomu tak nie je. Napokon u otca prihliadal na úspory na osobnom účte, ako na zdroj z ktorého ďalej môže saturevať potreby navrhovateľky, s úvahou, že tieto peňažné prostriedky by mali patriť vlastne navrhovateľke. Tento záver súdu prvej inštancie nemá podklad vo vykonanom dokazovaní, keďže ani z tvrdení účastníkov nevyplýva, že by malo ísť o peňažné prostriedky, na ktoré by mala navrhovateľka nejaký právny nárok. Naproti tomu otec udával, že tieto úspory potrebuje na zabezpečenie vykurovania v nehnuteľnosti, v ktorej uspokojuje potreby svojho bývania, čo následne v podanom odvolaní aj preukázal faktúrami na nákup nového kotla za cenu 3.070,- eur a pelet na kúrenie za cenu 699,- eur vystavených dodávateľmi v mesiaci november 2020.

36. Pokiaľ ide o matku navrhovateľky, súd prvej inštancie vychádzal z toho, že matka má príjem 1200,- eur, pričom tak došlo oproti času, kedy bola naposledy súdom určovaná vyživovacia povinnosť otca k navrhovateľke, k zvýšeniu jej príjmu o 300,- eur. Ďalej súd prvej inštancie dospel k skutkovému zisteniu, že matka dosahuje príjem z prenájmu dvojizbového bytu v jej vlastníctve v S. vo výške 140,- eur, avšak toto nájomné považoval za neprimerane nízke. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku však už nevyplýva, či súd prvej inštancie zohľadnil, resp. do akej miery, ďalšiu skutočnosť tvrdenú matkou navrhovateľky, že je súčasne vlastníčkou spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1/4 na ďalšom trojizbovom byte v S.. Napokon konštatoval, že matka si svoju vyživovaciu povinnosť plní priamou starostlivosťou, keďže denno-denne zabezpečuje navrhovateľke bývanie, stravu, hygienu, oblečenie, školské, mimoškolské a iné bežné potreby, ako aj nárazové potreby. V tomto kontexte však už nebral do úvahy, že tieto potreby sú uspokojované nielen z príjmov a majetku matky, ale aj z výživného poskytovaného otcom.

37. Napokon sa súd prvej inštancie vôbec nezaoberal obranou otca spočívajúcou v tvrdeniach o nezáujme navrhovateľky o jeho osobu a nepreukazovaní primeranej úcty a rešpektu vo vzťahu k jeho osobe, teda či priznanie výživného nie je v rozpore s dobrými mravmi (§ 75 ods. 2 ZoR). Súd prvej inštancie nevykonal žiadne dokazovanie, pokiaľ ide o tieto skutkové tvrdenia otca o nezáujme navrhovateľky, ktorý potvrdila v návrhu aj samotná navrhovateľka, ako aj príčin tohto stavu.

38. Odvolací súd tak dospel k záveru, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel nielen k nesprávnym skutkovým zisteniam [§ 365 ods. 1 písm. f) CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP], ale súčasne dokazovanie nevykonal v rozsahu potrebnom na riadne zistenie rozhodujúcich skutočností [§ 365 ods. 1 písm. e) CSP v spojení s § 2 ods. 1 a § 35 CMP].

39. Súčasne odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie nepostupoval ani v zmysle vyššie spomenutých všeobecných princípov, ktorými sa riadi úprava vyživovacej povinnosti rodičov k deťom, najmä pokiaľ ide o zohľadnenie vyživovacej povinnosti matky k navrhovateľke, ktorá už toho času, z dôvodu plnoletosti navrhovateľky, nemôže byť satureovaná osobnou starostlivosťou a rovnako ako u otca závisí od jej možností, schopností a majetkových pomerov, ktoré sa toho času javia z objektívneho hľadiska s väčším potenciálom pre uspokojenie potrieb navrhovateľky, ako je tomu u otca. Taktiež možno vytknúť súdu prvej inštancie záver, že povinná osoba musí vždy, aj keď na úkor svojho minima zabezpečiť výživu dieťaťa až do času, pokiaľ nie je schopné samo sa živiť. Tento záver totiž nekorešponduje s participáciou dieťaťa na životnej úrovni rodiča (§ 62 ods. 2 veta druhá ZoR), a to či už na priaznivej, alebo nepriaznivej životnej úrovni. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je tak z týchto dôvodov rovnako postihnuté vadou nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 365 ods. 1 písm. h) CSP v spojení s § 2 ods. 1 a § 35 CMP].

40. V nadväznosti na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vyššie zmieneným nesprávnym procesným postupom znemožnil otcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces

a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom vzhľadom na to, že súd prvej inštancie vec zároveň nesprávne právne posúdil a nevykonal dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a nie je súčasne účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom. Preto odvolací súd, viazaný rozsahom odvolania (§ 65 CMP a contrario v spojení s § 155 CMP), nie však odvolacími dôvodmi (§ 66 CMP) rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, vo výrokoch I. a III. a v závislom výroku o trovách konania podľa ust.

§ 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP zrušil a podľa ust. § 391 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP vec v tomto rozsahu vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ostatnej, odvolaním nenapadnutej časti, t. j. vo výroku II., ostal rozsudok súdu prvej inštancie nedotknutý.

41. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní (§ 391 ods. 3 CSP), viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP), v intenciách tohto rozhodnutia komplexne objasní (z hľadiska skutkového zabezpečenia a vykonaním dôkazov aj nad rámec návrhov účastníkov, § 35 CMP) a zhodnotí, či došlo k podstatnej zmene pomerov, a to či už na strane oprávnenej osoby - navrhovateľky z hľadiska jej odôvodnených potrieb, ako aj na strane povinných rodičov z hľadiska ich schopností, možností a majetkových pomerov a na podklade tohto vydá vo veci vo vrátenom rozsahu nové rozhodnutie.

42. Zároveň sa súd prvej inštancie vysporiada v novom rozhodnutí aj s argumentáciou otca ohľadom možnej aplikácie ust. § 75 ods. 2 veta pred bodkočiarkou ZoR a za týmto účelom vykoná dokazovanie v potrebnom rozsahu (najmä vylúčením oboch účastníkov).

43. Neušlo tiež pozornosti odvolacieho súdu, že pokiaľ súd prvej inštancie zvýšil vyživovaciu povinnosť otca k navrhovateľke, zmenil tým (§ 78 ods. 1 ZoR, resp. § 157 CMP) predchádzajúce rozhodnutie súdu vo veci výživného na navrhovateľku (rozsudok Okresného súdu Čadca č. k. 12P/38/2016-77 zo dňa 08.11.2016), čo však nenašlo svoje vyjadrenie vo výroku napadnutého rozsudku. Rozhodnutie, ktorým sa mení pôvodné rozhodnutie, musí totiž nadväzovať na pôvodné rozhodnutie vo svojom obsahu, ale i vo svojom výroku. Ak novým rozhodnutím súd prvej inštancie opätovne vyhovie návrhu navrhovateľky a zmení tým pôvodné rozhodnutie, je nutné, aby túto zmenu vyjadril vo výroku svojho rozhodnutia (napr. týmto rozsudkom mení rozsudok Okresného súdu Čadca č. k. 12P/38/2016-77 zo dňa 08.11.2016).

44. V zmysle ust. § 396 ods. 3 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP v ďalšom súd prvej inštancie rozhodne v novom rozhodnutí aj o trovách odvolacieho konania.

45. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania. (§ 76 CMP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP).

Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu. (§ 77 CMP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods. 1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods. 1 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods. 2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti /Exekučný poriadok/ a o zmene a doplnení ďalších zákonov).

Ak sa jedná o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 370 a nasl. CMP.